

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ**



АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Всеукраїнська науково-практична конференція

Збірник тез наукових доповідей
(Київ, 19 квітня 2024 року)

Електронне видання

Київ - 2024

*Рекомендовано до поширення через
мережу Інтернет та до друку Вченою радою
Державного науково-дослідного
інституту МВС України
(протокол № 3 від 01.05.2024)*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Вербенський Михайло Георгійович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Опришко Ігор Віталійович – кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, заступник директора Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Рядінська Валерія Олександрівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Ірха Юрій Богданович – кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Гаврилюк Людмила Володимирівна – кандидат юридичних наук, старший дослідник, начальник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Хальота Андрій Іванович – кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Мацько Віта Андріївна – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України.

Актуальні питання забезпечення безпекового середовища в Україні : зб. тез наук. доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 квітн. 2024 р.) [Електронне видання] / упоряд.: М.Г. Вербенський, В.О. Рядінська, А.І. Хальота, В.А. Мацько. Київ : ДНДІ МВС України, 2024. 415 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання забезпечення безпекового середовища в Україні», яка відбулася 19 квітня 2024 року у Державному науково-дослідному інституті МВС України.

Видання розраховане на працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, представників інститутів громадянського суспільства, науковців, викладачів, аспірантів, ад'юнктів, здобувачів вищої освіти і на широке коло читачів, які цікавляться проблемами забезпечення безпекового середовища в Україні. Матеріали конференції можуть бути використані у науково-дослідній роботі, у освітньому процесі, а також у законотворчій та правозастосовчій діяльності.

Доповіді відтворені безпосередньо з оригіналів тез наукових доповідей авторів. Організаційний комітет залишає за собою право не поділяти думку авторів.

Ференц Надія Олександрівна,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
ORCID ID: 0000-0003-3139-0921

Вовк Сергій Ярославович,
кандидат технічних наук, доцент,
докторант,
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
ORCID ID: 0000-0001-5278-3754

ЕВАКУАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ З БУДІВЕЛЬ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК СТВОРЕННЯ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Тенденція зростання кількості техногенних надзвичайних ситуацій змушує розглядати їх, як значну загрозу безпеці окремих людей, суспільству та довкіллю, а також стабільності розвитку економіки країни. Запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідація їх наслідків, максимальне зниження масштабів втрат та збитків є одним із найважливіших завдань органів ДСНС.

Забезпечення евакуації людей, згідно [1], належить до першочергових завдань при здійсненні протипожежного захисту об'єкта, вона полягає у впровадженні таких об'ємно-планувальних і конструктивних рішень, за яких евакуація з об'єкта завершується до настання гранично допустимих для людини значень небезпечних чинників пожежі. Якщо ж евакуації недоцільна, то необхідно забезпечити засобами індивідуального і колективного захисту, а також здійснювати рятування людей на об'єкті.

Для проведення успішної евакуації необхідно: встановити кількість, розміри та відповідне конструктивне і планувальне виконання евакуаційних шляхів і виходів; забезпечити можливість безперешкодного руху людей евакуаційними шляхами; організувати управління рухом людей евакуаційними шляхами (евакуаційні виходи, шляхи евакуації повинні мати позначення з використанням знаків безпеки, необхідно влаштувати евакуаційне освітлення світлові покажчики, звукове і мовленнєве оповіщення).

Згідно з [2], виходи відносяться до евакуаційних, якщо вони ведуть із приміщень першого поверху – назовні безпосередньо або через коридор, вестибюль, сходову клітку, сходи. Вихід з будь-якого надземного поверху вважається евакуаційним, якщо він веде через коридор, хол, вестибюль, покрівлю, до сходової клітки або сходів; безпосередньо до сходової клітки чи сходів. Вихід з цокольного, підвального, підземного поверхів є евакуаційним, якщо виходить назовні безпосередньо, через сходи, сходову клітку, які мають вихід назовні безпосередньо, або через коридор, який веде до таких сходів, сходової клітки.

Слід зазначити, що евакуаційні виходи не влаштовуються через розсувні та піднімально-опускні двері й ворота, двері, що обертаються, та турнікети, що обертаються або розсуваються, за винятком розсувних дверей, які під час пожежі вручну відкриваються та функціонують як розтульні двері.

Важливим є питання про кількість виходів. Із будинку, з кожного поверху, протипожежного відсіку, приміщення, а також з частини поверху, відокремленої суцільними стінами, необхідно передбачати не менше двох евакуаційних виходів по самостійних шляхах евакуації, які ведуть назовні.

В окремих випадках допускається влаштовувати один евакуаційний вихід. Зокрема, з приміщень з одночасним перебуванням не більше ніж 50 людей, якщо відстань від найвіддаленішої точки підлоги до зазначеного виходу не перевищує 25 м; з приміщення площею не більше ніж 300 м², розташованого у цокольному, підвальному, підземному поверхах, якщо кількість людей, які постійно перебувають у ньому, не перевищує 5 осіб. При цьому висота цих виходів повинна бути не менша за 2,0 м, а ширина – 0,8 м.

Для забезпечення безпечної евакуації людей повинні передбачатися заходи, спрямовані на: створення умов для своєчасної та безперешкодної евакуації людей у разі виникнення пожежі; захист людей на шляхах евакуації від дії небезпечних чинників пожежі.

У роботі використовувалась методика розрахунку часу евакуації згідно ДСТУ 8828-2019 [1]. Для опису термогазодинамічних параметрів пожежі і визначення небезпечних чинників пожежі застосовано польову модель. Розрахунки небезпечних чинників пожежі і часу евакуації проводилися з використання програмного середовища Fire Dynamics Simulator (FDS) [3].

Встановлено [4], що блокування евакуаційних виходів через втрату видимості, підвищену температуру, підвищену концентрацію СО, підвищену концентрацію СО₂, низьку концентрацію О₂ при пожежі у виробничому цеху через 190 секунд не відбувається. Згідно розрахунків, час блокування шляхів евакуації небезпечним чинником пожежі – втратою видимості – з виробничого цеху становить 331 с.

Проведено порівняння часу блокування шляхів евакуації небезпечним чинником пожежі з часом евакуації з виробничого цеху підприємства: оскільки час евакуації (190 с) менший за час блокування шляхів евакуації небезпечним чинником пожежі (331 с), то безпечна евакуація є забезпечена.

Таким чином, розрахунок часу евакуації з виробничого цеху створить умови для безпеки працівників, успішної евакуації їх в умовах пожежі, що є необхідною умовою забезпечення пожежної безпеки. Дослідження евакуації населення з будівель різного призначення є важливим чинником створення безпекового середовища.

Список використаних джерел

1. Пожежна безпека. Загальні положення: ДСТУ 8828:2019. [Чинний з 01.01.2020]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2020. 84 с
2. Пожежна безпека об'єктів будівництва: ДБН В.1.1–7:2016. [Чинний з 01.03.2017]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2016. 36 с.

3. Програма FDS (Fire Dynamics Simulator) URL : http://fds.sitis.ru/docs/FDS_5_User_Guide.pdf.

4. Ференц Н., Вовк С., Керод І., Артеменко В. Дослідження можливості евакуації з виробничого цеху паперової фабрики. *Вісник Львівського національного університету природокористування. Архітектура та будівництво*. 2022. № 23. С. 76–83.